

Täysistunto

Torstai 11.9.2025 klo 16.00—19.35

8. Valtioneuvoston ilmastovuosikertomus 2025

Kertomus K 16/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan, jolle liikenne- ja viestintävaliokunta, maa- ja metsätalousvaliokunta ja talousvaliokunta voivat antaa lausunnon viimeistään 3.10.2025.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.52 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kyse on valtioneuvoston eduskunnalle antamasta vuoden 2025 ilmastovuosikertomuksesta. Kertomus on annettu eduskunnalle kesäkuussa ja kuvaa tilannetta siten kuin ilmastopolitiikan toimeenpano oli keväällä 2025.

Ilmastovuosikertomuksesta on säädetty ilmastolaissa, ja kertomus annetaan eduskunnalle vuosittain. Ensimmäinen vuosikertomus annettiin vuonna 2019. Ilmastovuosikertomuksessa raportoidaan tiedot kasvihuonekaasupäästöjen päästö- ja nielukehityksestä ja arvioidaan toimien riittävyyttä tavoitteiden saavuttamiseksi sekä lisätoimien tarvetta. Ilmastovuosikertomus sisältää myös tiedot keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toteutumisesta. Lisäksi ilmastovuosikertomuksessa raportoidaan sopeutumis suunnitelmaan sisältyvien toimien riittävyydestä ja toteutumisesta.

Ilmastovuosikertomuksessa esitetyt vuosien 2005—2023 päästötiedot ovat peräisin Suomen virallisesta kasvihuonekaasuinventaarista, ja vuoden 2024 tiedot perustuvat Tilastokeskuksen toukokuussa julkistamiin pikaennakkotietoihin. Tavoitteiden saavuttamisen, toimien riittävyyden ja lisätoimien tarpeen arvioinnissa käytetään skenaariotietoja. Vuosikertomuksessa esitetyt arviot ilmastotavoitteiden saavuttamisesta perustuvat KEI-TO-hankkeessa arvioituihin skenaarioihin, niiden ilmastovuosikertomusta laadittaessa käytettävissä olleisiin alustaviin tuloksiin sekä niitä tukeviin arvioihin.

Vuonna 2024 päästökaupparektorin päästöt laskivat selvästi edellisvuoteen verrattuna. Myös taakanjakosektorin päästöt laskivat edellisvuoteen verrattuna. Maankäyttösektori oli vuonna 2024 merkittävä päästölähde, ja päästöt jatkoivat kasvua edellisvuoteen verrattuna. Nettopäästöt laskivat vuonna 2024 hieman edellisvuoteen verrattuna. Arvio maankäyt-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

tösektorin päästöjen ja poistumien eli niin kutsuttujen nielujen summasta eli sektorin nielun ja päästölähteiden suuruudesta tarkentuu, kun vuoden 24 ennakkotiedot julkaistaan.

Vuosikertomuksen tarkasteluiden mukaan ilmastolain 2030 ja 2040 päästövähennystavoitteet on mahdollista saavuttaa politiikkatoimiskenaarion mukaisessa kehityksessä, kun otetaan huomioon hiilen talteenottoon perustuvat ratkaisut. Ilmastolain hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen edellyttää, että päästöt ovat enintään nielujen tasolla vuonna 2035. Hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen edellyttää lisätoimia maankäyttösektorilla sekä muilla sektoreilla.

Ilman merkittäviä lisätoimia maankäyttösektorilla on myös todennäköistä, että Suomi ei tule saavuttamaan EU:n LULUCF-asetuksen mukaisia velvoitteita. Vajeen kokoluokka kaudella 2021—2025 on merkittävä. Taakanjakosektorin vuodelle 2024 asetettu päästökiintiö ylittyi noin 0,1 miljoonaa tonnia hiilidioksidiekvivalenttia. Ilmastovuosikertomuksessa esitetyn arvion mukaan taakanjakosektorin päästöt pysyisivät kuitenkin asetettujen päästökiintiöiden puitteissa kaudella 2021—2023, jos arvioidut päästövähennykset 25—30 toteutuvat täysimääräisesti. Tässä arviossa ei olla otettu huomioon LULUCF-sektorin vajeen siirtymistä taakanjakosektorille, mikä tekisi taakanjakosektorin tavoitteen saavuttamisen käytännössä mahdottomaksi.

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman ja energia- ja ilmastostrategian valmistelu on käynnissä. Energia- ja ilmastostrategiaan sisältyy hallitusohjelman mukainen päästövelan lyhentämisohjelma. Valmistelussa olevat asiakirjat sisältävät ilmastolain tavoitteiden ja EU-velvoitteiden saavuttamisen kannalta tarvittavia lisätoimia. Sekä energia- ja ilmastostrategia että uusi KAISU-suunnitelma on tarkoitus antaa eduskunnalle selontekoina vuoden 2025 aikana.

Muutama sana vielä hallituksen keskeisistä puhtaan siirtymän toimenpiteistä ja politiikoista:

Hallituksen ilmastopolitiikan keskeinen painopiste on kehittää teollisuuden ja energiantuotannon bioperäisen hiilidioksidin talteenottoon, hyödyntämiseen ja varastointiin liittyviä ratkaisuja. Suomella on suuri potentiaali saada tänne puhtaan siirtymän investointeja, jotka perustuvat bioperäisen hiilidioksidin talteenottoon ja puhtaan sähkön käyttöön yhdessä. Vuonna 2023 bioperäiset hiilidioksidipäästöt teollisuudesta olivat noin 30 miljoonaa tonnia vuodessa.

Hallitus valmistelee parhaillaan asetusta teollisuuden bioperäisen hiilidioksidin talteenoton edistämiseksi myönnettävästä avustuksesta. Tukea myönnettäisiin käänteisen huutokaupan perusteella, eli ne hankkeet voittaisivat, jotka tarjoaisivat hiilidioksidin talteenottoa alhaisimpaan hintaan. Tukea myönnettäisiin hankkeille, joissa talteenotettu hiilidioksidi varastoidaan pysyvästi tai hyödynnetään tuotteissa. Näillä tuotteilla voidaan korvata fossiilipohjaisia ratkaisuja.

Hallitusohjelman mukaisesti piippujen tulppauksessa nyt siis edetään. Hallitus on varannut 90 miljoonaa euroa kärkihankerahoitusta ja linjannut ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksen ulottamisesta myös hiilidioksidin talteenottoratkaisuihin. Lisäksi tällä hallituskaudella on myönnetty energiatukea hiilidioksidin talteenottoon liittyville hankkeille.

Investointien edistämisen kannalta merkittävää on se, että hallitus on päättänyt laajentaa suuren, ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksen myös näihin erilaisiin hiilidioksidin talteenottoon, hyötykäyttöön ja varastointiin liittyviin investointeihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Suomella on bioperäisen hiilidioksidin ja puhtaan sähkön avulla poikkeuksellinen mahdollisuus korvata erilaisia fossiilisia tuotteita puhtaammilla ratkaisuilla. Teknisiä nieluja tarvitaan luontaisten nielujen rinnalle osana ilmastopolitiikkaa. Suomi allekirjoittikin viime viikolla Kööpenhaminassa Norjan ja Tanskan kanssa yhteisymmärryspöytäkirjat, jotka antavat tiettyjen kansainvälisten sopimusten ohella yrityksille mahdollisuuden kuljettaa Suomesta hiilidioksidia varastoitavaksi Tanskaan ja Norjaan. Suomen maaperä ei mahdollista hiilidioksidin pysyvää varastointia, mutta Suomessa voidaan kehittää varastointiratkaisuja esimerkiksi mineralisoinnin ja biohiilen kautta. Norjalla on liki 30 vuoden kokemus hiilidioksidin turvallisesta varastoinnista maaperään, ja myös Tanska on edistynyt merkittävästi talteenoton ja varastoinnin kehittämisessä Euroopassa. Yhteistyö on nyt tältä osin mahdollistettu maittemme välillä, ja teknisten nielujen kokonaisuus etenee. — Kiitos. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille esittelystä. — Edustaja Gare-dew.

17.59 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Tuulivoimarakentamista tulee säännellä tiukasti, ja tähän ilmastoteemaan liittyy vahvasti tuulivoiman sääntelyä koskeva hallituksen esitysluonnos.

Haluan nostaa nyt keskusteluun sen, että tämän päivän uutisen mukaan ympäristöministeri Multala ei hyväksy perussuomalaisten vaatimaa suojaetäisyyttä tuulivoimaloista asutukseen. Ehdotettu etäisyys on kahdeksan kertaa voimalan pyyhkäisykorkeus eli käytännössä useimpien nykyisten voimaloiden kohdalla noin kaksi kilometriä. Omassa toimenpidealoitteessani olen esittänyt etäisyydeksi kymmenen kertaa pyyhkäisykorkeus tai vähintään 2,5 kilometriä. Oma näkemykseni perustuu muun muassa siihen, että tuulivoimaloiden koko tulee koko aika kasvamaan massiivisesti, sekä eurooppalaiseen tutkimukseen, jonka perusteella voimalan läheisyys vaikuttaa negatiivisesti kiinteistön arvoon erityisesti 2,5—3 kilometriin asti.

Massiiviset tuulivoimalat näkyvät ja kuuluvat kauas. Ne vaikuttavat niin ihmiseen, eläimiin kuin ympäristöönkin. Valtioneuvoston tuulivoimameluasetus, jossa säädetään sallitun melutason ohjearvoista, on peräisin vuodelta 2015. Sen mukaan melutaso asuinrakennuksen luona ei saisi päivällä ylittää 45:tä desibeliä eikä yöllä 40:tä desibeliä. Pyörivien lapojen aiheuttama ääni voi häiritä lähellä asuvien unta, vähentää asukkaiden viihtyisyyttä ja aiheuttaa huolia mahdollisista terveysvaikutuksista. On otettava huomioon, että tuulivoimaloiden läheisyyteen liittyy paljon laaja-alaisempia huolia kuin pelkkä melu eikä äänen voimakkuuden tulisi olla ainoa suojaetäisyyttä määrittelevä kriteeri.

Suomi ei todellakaan voi rakentaa sähköntuotantoaan epävarman, vaihtelevan, luontoa tuhoavan ja ihmisiä häiritsevän tuulivoiman varaan. On paljon vakaampaa energiaa olemassa. Tästähän suomalaisten pörssisähkön huimat hinnanvaihtelutkin johtuvat, kun on tukeuduttu liikaa vihreään sähkөөn.

Arvoisa puhemies! Olen ehdottomasti sitä mieltä, että hallituksen tulee ohjelmansa mukaisesti sitoutua tuulivoiman sosiaalisen hyväksyttävyyden parantamiseen ja kuunnella kansan ääntä enemmän kuin energiayhtiöiden tai yli-innokkaiden viheraktivistien huutoa. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kun tässä ilmeisesti oli tarvetta lyhyttahtiselle keskustelulle, niin otetaan se tähän väliin. Ne, jotka haluavat käyttää minuutin vastauspuheen vuoron, voivat nousta seisomaan ja painaa V-painiketta. — Edustaja Tynkkynen.

18.03 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos Suomen ilmastopolitiikan tila pitäisi kiteyttää yhteen lukuun, niin se olisi 34 miljoonaa tonnia. Se on siis se vaje, johon tämä hallitus on omalla ilmastopolitiikallaan ajamassa Suomen suhteessa hiilineutraaliustavoitteeseen vuonna 2035. Onko 34 miljoonaa tonnia paljon vai vähän? Se on esimerkiksi saman verran kuin mitä Viro, Luxemburg, Kypros ja Malta tuottavat päästöjä vuodessa. Se voi kuulostaa todella paljolta, ja paljonhan se onkin, mutta sen kuilun umpeen kurominen on edelleen täysin mahdollista.

Suomen on täysin mahdollista saavuttaa hiilineutraalius, mutta se edellyttää poliittista tahtoa ja päätöksiä. Olemme nähneet useissa selvityksissä, että keinot ovat olemassa, mutta ne pitää nyt ottaa käyttöön. Toistaiseksi tämä hallitus ei ole kyennyt osoittamaan riittävää halua tai kykyä, jotta hiilineutraalius pystyttäisiin saavuttamaan. Ministeri Multala, kysyin teiltä aiemmin kyselytunnilla: milloin nämä riittävät keinot saadaan eduskunnan käsittelyyn?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aalto-Setälä.

18.04 Pauli Aalto-Setälä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esittelystä ja kiitos kysymyksistä.

Tuulivoimakysymyksestä olen kyllä ministerin kanssa samaa mieltä, että kahdeksankertainen etäisyys voimaloissa tarkoittaisi näitten tuulivoimaloiden sijoittamista keskelle metsää, ja se ei varmaan ole luontoarvojen kannalta järkevä ratkaisu. Me tarvitsemme puhdasta energiaa.

Minusta on erinomaista, että meillä on kuitenkin edelleen näkymä siitä, että on mahdollista saavuttaa nämä tavoitteet. Senhän meille kertoo tämä raportti, joka on muutenkin hyvä työväline, koska se on aika kylmä ja karu, se antaa todellisen kuvan tilanteesta, ja silloin on mahdollista tehdä myös toimenpide-ehdotuksia ja rakentaa niitä, niin kuin on tehty ja lisää on vielä tulossa.

Haluaisin kuitenkin kysyä myös siitä, että nythän elämme aikaa, jolloin osa näistä sään ääri-ilmiöistä ja ilmastonmuutoksen vaikutuksista on jo todellisuutta ja vaikuttaa niin ruokahuoltoon kuin ihmisten terveyteen, rakentamiseen ja tulevaisuuteen. Kun olemme muuten aika hyvin valmistautuneet, niin kuinka hyvin me olemme valmistautuneet siihen, että yhteiskunta, kunnat, kaupungit, on varautunut sopeutumaan ilmastonmuutokseen, jota me emme selvästikään kokonaan pysty estämään, ehkä kuitenkin hidastamaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

18.05 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Omastakin puolestani kiitän ministeriä.

Jos näistä sään ääri-ilmiöistä, ilmastonmuutoksesta, katsotaan oikein sillä lailla laajaa perspektiiviä tuhansien vuosien mittarilla, niin eivät ole meidän lämpötilat nyt huomattavankaan paljon korkeammat siitä, mitä ne ovat vuosituhansien aikana olleet, ja silloinkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

on ihminen, Homo sapiens, tällä pallolla vaeltanut ja ei ole vaikuttanut niihin lämpötilamuutoksiin, mitä aikaisemmin on ollut.

Ilmakehän kaasuista jos puhutaan, niin 78 prosenttia on suunnilleen tyyppä ja 21 prosenttia happea ja sitten hiilidioksidia 0,04. Siitä jotain 0,0016 on ihmisen tuottamaa hiilidioksidia, ja sitten jos aletaan laskea, paljonko suomalaisten tuottama hiilidioksidi on, niin tulee niin pieni luku, etten jaksa niitä kaikkia nollija sanoa. Mutta jos suhteuttaa, niin jos ilmakehän kaasut olisivat 10 kilometrin juoksumatka, niin ihmisen tuottama hiilidioksidi — siis kaikkien ihmisten, muittenkin kuin suomalaisten — olisi 16 sentin mittainen pätkä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kvarnström.

18.06 Johan Kvarnström sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos ministerille, ja täysi tuki tässä ajankohtaisessa tuulivoimakysymyksessä.

Muuten tämän ilmastovuosikertomuksen käsittely on aivan kuin lyhytelokuvassa Illallinen yhdelle: The same procedure as last year, eli sama proseduri kuin viime vuonna. Kertomuksen viesti on taas kerran pähkinänkuoressa se, että vaikka päästöt ovat vähentyneet jonkin verran, niin nettopäästöt ovat yhä kestäättömällä tasolla ja lisätoimia tarvitaan. Hallitus puolestaan viittaa hämärään tulevaisuuteen, teknisiin hiilinieluihin ja piippujen tulppaamiseen. Uusi elementti tänä vuonna on toki se, että hallitus leikkaa myös tästä työstä, ja toisin kuin mainittu elokuva, ilmastokriisi valitettavasti ei ole komedia vaan ihmiskunnan tragedia. Silti sen torjumisessa piilee myös monia mahdollisuuksia.

Arvoisa puhemies! Emeritusprofessori Markku Ollikainen tutkimusryhmineen esitteli kuukauden alussa keinot ja laskelmat siitä, miten vuoden 2035 tavoite voidaan saavuttaa niin, että myös kansantalous kasvaa, joten, arvoisa ministeri: onko hallituksella valmiutta edes osittain ryhtyä tämän raportin ehdotusten toteuttamiseen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

18.08 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen ilmastopoliittikka ontuu pahasti. Me emme ole tällä hetkellä tiellä hiilineutraaliksi yhteiskunnaksi vuonna 2035. Hallitushan perui ilmastotoimia ensi töikseen, kun aloitti työnsä, mutta ei vielä kukaan ole tuonut tilalle uusia ilmastotoimia. Me käsittelemme tätä ilmastovuosikertomusta nyt kolmatta kertaa eduskunnassa, ja hallituskausi on yli puolivälissä, ja me edelleen odotamme. Samalla ilmastovelka kasvaa kasvamistaan. Välillä leikittelen sillä ajatuksella, että mitä jos tämä hallitus suhtautuisi ilmastovelkaan samalla mentaliteetilla kuin se suhtautuu valtionvelkaan. Tämä työ ei ole helppo, se vaatii meiltä kaikilta osallistumista, mutta kyse on niin tärkeästä asiasta, että me lupaamme tehdä osamme, sillä kyse on todellakin meidän elinkelpoisesta planeetastamme tuleville sukupolville, mutta myös Suomen maineesta ilmastoedelläkävijänä, ja se me ollaan menettämässä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Furuholm.

18.09 Timo Furuholm vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän ilmastovuosikertomuksen mukaan liikenteen päästöt kasvoivat neljä prosenttia vuonna 2024. Tämä on tietenkin itsessään jo surullista, ja pystyisin luettelemaan monia liikenteeseen, päästökehitykseen vaikuttavia päätöksiä, joita hallitus on heti alkumetreillään tehnyt. Mut-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

ta sitten se, mikä tässä ilmastokertomuksessa on tämmöistä niin kuin hämmentävää optimismia, niin tässä kuitenkin puhutaan, että nykyisellä kehityksellä päästäisiin siihen 2030-tavoitteeseen, puolittamistavoitteeseen, vaikka kaikki mittarit hallituksen toimilla liittyen liikenteeseen näyttävät, että päästökehitys vain heikkenee tästä. Ihmettelen tämmöistä optimismia, mitä tähän on sisään leivottu, että vähän niin kuin lupaillaan. Mielestäni tässä ei oteta näitä hallituksen toimia tarpeeksi vakavasti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

18.10 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitokset myös ministerille esittelystä.

Ilmastoturvallisuus on tulevaisuuden huoltovarmuutta. On pidettävä huolta siitä, että energiamurros etenee, sekä siitä, että muutoksessa ei synny uusia riippuvuuksia tai riskejä. Teknologia, osaaminen, kustannustehokkuus ja omavaraisuus ovat jatkossakin suomalaisen ilmastopolitiikan kulmakiviä.

Tämä kertomus osoittaa, että suunta on oikea, mutta työtä on jatkettava määrätietoisesti. Ilmastomuutoksen hillintä vaatii pitkää linjaa ja yli hallituskausien ulottuvaa sitoumusta. Toivon, että eduskunta voi yhdessä toimia sen puolesta, että ilmastotavoitteet saavutetaan tavalla, joka on tehokas, oikeudenmukainen ja turvallinen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

18.11 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä ilmasto-
vuosikertomus todellakin kertoo siitä ilmastotyöstä, mitä Suomi tekee. Täytyy kyllä sanoa, että tämä tuo myös esille sen, että sillä työllä, mitä viime hallituskaudella tehtiin, on merkitystä. Oikeastaan niistä kaikista päästövähennyksistä, mitä nyt taakanjakosektorilla nähdään, voi kiittää viime hallitusta. Sen sijaan nykyhallituksen omilla päätöksillä taakanjakosektorilla esimerkiksi liikenteen osalta on heikennetty ja lisätty päästöjä.

Niin ikään on hienoa, että päästökauppa- ja energiasektorilla päästöt ovat vähentyneet, mutta siitä taas voimme kiittää EU:ta, ja siitä voimme kiittää niin ikään viime hallitusta, joka alensi lämpökattiloiden verotusta. Tänä aamuna julkisessa kuulemisessa kuulin, että tämä on ollut yksi merkittävä tekijä siinä, että siellä ovat päästöt vähentyneet.

Nyt hallitus on kaksi ja puoli vuotta voivottellut sitä, kun maankäyttösektori menee väärään suuntaan. Toivoisin, että nyt saisimme vihdoinkin tekoja. Päinvastoin te olette peruuttaneet niitä tekoja, mitä viime kaudella tehtiin maankäyttösektorilla. Nyt ei auta voivottelu, nyt pitää ryhtyä töihin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas. [Merja Rasinkangas: Arvoisa puhemies! — Eduskunnasta: Mikrofon! — Juho Eerola: Kuullaan paremmin, kun laitat mikrofonin!]

18.12 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on vuoden 2025 ilmastovuosikertomus, ja sieltä käy hyvin ilmi, että emme tule pääsemään ilmastolain mukaiseen vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen. Pidän kuitenkin hallitusohjelman mukaisesti tärkeänä, ettei Suomi aja ilmastotoimilla ojasta allikkoon. Mitään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

semmoisia ilmastotoimia, jotka nostavat suomalaisten arjen kustannuksia tai heikentävät kilpailukykyä, ei tulisi tehdä.

Kertomus antaa myös väärän kuvan päästöjemme suuruudesta. Tämän mukaan meidän metsämme eivät suinkaan ole Ruotsin tapaan hiilinielu vaan päästölähde. Tämähän siis johtuu nurinkurisesta laskentamallista, eikä pidä paikkaansa.

Kertomuksessa ruuantuotanto nähdään lähinnä päästölähteenä. Ruuantuotanto pitää ennemminkin nähdä huoltovarmuuden ja ruokaturvan vahvistajana, jota ei pidä enää yhtään kurittaa ilmastotoimilla. Nykyisetkin velvoitteet ovat ajaneet maatalouden kannattavuuskriisiin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen.

18.13 Hanna Holopainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhä useammin kuulee tätä puhetta, jossa ilmastotoimet ja taloudellinen tuottavuuden kasvu asetetaan vastakkain, kun kuitenkin meillä on paljon näyttöä siitä, että uudet investoinnit hakeutuvat sinne, missä on vähäpäästöistä energiaa tarjolla. Suomella on valtavasti osaamista, jolla voitaisiin edistää tällaisen tekniikan käyttöön ottamista muuallakin, ja meillä olisi paljon liiketoimintamahdollisuuksia siitä, kun saamme näille yrityksille tukea, jotka näitä innovaatioita voivat edelleen kaupalliselle tasolle viedä.

Nyt on tietysti huolestuttavaa se, jos hallituksessa on näin vahva sisäinen ristiriita siitä, että ei nähdä näitten ilmastotoimien positiivista merkitystä Suomen taloudelle, ja tulee semmoinen epävarmuus siitä, onko Suomi sitoutunut pitkäjänteisesti tämän toimintaympäristön rakentamiseen sellaiseksi, että tätä liiketoimintaa voi Suomessa jatkossa olla. Tätä viestiä kyllä olisi äärimmäisen tärkeää nyt kirkastaa, jotta tästä ei ole epäselvää, koska pelkään, että muuten meidän elinvoima ja tulevaisuus ovat kyllä tässä vaarassa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Otetaan tässä vielä muutama varsinainen puheenvuoro ja sen jälkeen ministerin vastaus, koska meillä on vain se puoli tuntia aikaa tähän nyt varattu, mutta palaamme tähän varmaan kohtuullisen pian. — Edustaja Furuholm.

18.14 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on nyt ilmastovuosikertomus vuodelta 2025. Sen omien sanojen mukaan siinä tarkastellaan päästö- ja nielukehitystä, toimien riittävyyttä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi, lisätoimien tarvetta sekä keskipitkän aikavälin ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmien tavoitteiden ja toimien toteutumista.

Yleisellä tasolla hallituksen ilmastotoimet ovat loistaneet poissaolollaan. Tällä saralla on pitkälti menty edellisen hallituksen höyryillä. Esimerkin ristiriidasta tarjoaa tämä lupaus piippujen tulppaamisesta, jolla on vähintään epäsuorasti perusteltu tekemättömyyttä muilla sektoreilla. Sinänsä tavoite tulpatuista piipuista olisi ihan uljas, jollei hallitus olisi päättänyt heittää hanskoja tiskiini näiden teknisten nielujen suhteen ja leikata juuri niille osoitetuista euroista. Tekoja tarvitaan siis muualla.

Arvoisa rouva puhemies! Muutama sana tarkemmin liikenteen päästöistä, joihin kohdistuu yhä enemmän painetta, kun maankäyttösektorin haasteet kasvavat. Tämän ilmastovuosikertomuksen mukaan liikenteen päästöt kasvoivat noin neljä prosenttia vuonna 2024. On murheellista, että liikenteen päästövähennykset, jotka olivat jo oikealla polulla, kääntyivät hallituksen päätösten seurauksena takaisin väärään suuntaan. Samaan aikaan ilmastovuosi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

sikertomuksessa kuitenkin todetaan: ”Liikenteen päästökehitys on ollut vuotta 2024 lukuun ottamatta riittävällä uralla, mikä johtaisi liikenteen päästöjen puolittumiseen vuonna 2030.” Tätä voisi kutsua hallinnolliseksi hallusinaatioksi. Miksi ympäristöministeriö olettaa, että päästöt jatkavat vähenemistään, kun hallituksen oma politiikka käänsi ne nousuun? Raportti tuo esiin, että hallituksen oma päätös laskea biopolttoaineiden osuutta jakeluvolvoitteesta johti päästöjen kasvuun.

Taakanjakosektori, johon liikenne kuuluu, ylitti päästökiintiönsä vuonna 2024. Jos tämä jatkuu, Suomi joutuu ostamaan päästöyksiköitä muilta EU-mailta. Lasku jää suomalaisille veronmaksajille. Onko tämä sitä kustannustehokkuutta, johon hallitus vetoaa? Eikö olisi kannattavampaa maksaa siitä, että koko liikennejärjestelmämme ottaisi askelia kohti välttämätöntä eli pienempiä päästöjä ja riippumattomuutta fossiilisista polttoaineista? Vaihtoehtoja päästöjen vähentämiseen kyllä olisi: julkisen liikenteen vahvistaminen, sähköautojen hankinnan tukeminen, latausverkoston nopeampi laajentaminen, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen sekä ennen kaikkea jakeluvolvoitteen palauttaminen kunnianhimoiselle tasolle. Ensi töikseen hallitus leikkasi joukkoliikenteen tuista sekä pyöräilyn ja kävelyn investointiohjelmasta. Tiekartta fossiilittomaan liikenteeseen unohdettiin, ja otettiin muutama askel kohti menneisyyttä. Tämä on valinta, joka näkyy yhä enenevin määrin tämän vuoden ja tulevaisuuden luvuissa.

Arvoisa rouva puhemies! Raportissa muistutetaan myös toimimattomuuden kustannuksista. Mitä kauemmin lykkäämme ilmastotoimia, sitä suuremmiksi kasautuvat sekä taloudelliset että turvallisuuspoliittiset riskit. Jokainen hallituksen päätös, joka lisää fossiilisten kysyntää, pitää Suomen riippuvaisempana tuontien energiasta ja altistaa meidät kansainvälisten kriisien ja hintapiikkien vaikutuksille, kuten Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut. Kotimainen uusiutuva energia vahvistaa huoltovarmuutta, kun taas fossiilien tuonti tekee meistä haavoittuvampia logistiikkakatkoille, poliittiselle painostukselle ja kriisitilanteille.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitus antaa ymmärtää, että liikenteen päästökehitys korjaantuisi ikään kuin itsestään. Todellisuudessa kyse on poliittisten päätösten suunnasta. Kysynkin hallitukselta: jatkatteko optimismiin nojaavaa itsepetosta vai myönnättekö virheenne ja käännätte liikenteen päästöt taas laskuun? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen, ja sen jälkeen ministerin vastaus.

18.19 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Ilmaston tila ei ole vain ympäristökysymys, se on osa kansallista turvallisuutta ja kokonaisturvallisuutta. Ilmastonmuutoksella on vaikutuksia huoltovarmuuteen, ruoantuotantoon, metsien terveyteen ja energiajärjestelmän toimivuuteen. Siksi meidän on katsottava tätä aihetta vakavasti ja vastuullisesti.

Tämä ilmastovuosisikertomus antaa kattavan ja ajankohtaisen kuvan siitä, missä mennään. Iloisia voimme olla siitä, että ilman maankäyttösektoria mitattuna päästöt ovat jälleen laskeneet. Selkeä haasteemme onkin maankäyttösektori, jonka eteen hallitus on jo sopinut lisätoimista. Tämän lisäksi päästökauppa-sektorilla olemme onnistuneet hyvin, ja Suomi on houkutteleva kohde puhtaan siirtymän investoinneille.

Arvoisa puhemies! Suomen ilmastotavoite on kunnianhimoinen: hiilineutraalisuus vuoteen 2035 mennessä. Tämä ei ole helppo tie, mutta se on oikea tie. Suomi toimii johdonmukaisesti tätä tavoitetta kohti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Ilmastopolitiikan ei tule olla ristiriidassa talouspolitiikan kanssa. Se on kyettävä näkemään osana nykyaikaista teollisuuspolitiikkaa, joka tuo investointeja ja ohjaa taloutta. Pelkästään Business Finlandin verokannustimien kautta on haettu tukea yli 20 miljardin euron edestä, ja tämän tuen saaminen tullaan mahdollistamaan myös teknisille hiilinieluilille eli hiilidioksidin talteenottoon. Muun muassa tällä vastaamme niihin haasteisiin, joita maankäyttösektorilla on.

Tahtotilamme ilmaston suhteen on siis selvä: haluamme edistää mahdollisuuksia, emme rajoittaa. Siksi on etsittävä kestäviä keinoja, joilla yhdistetään metsien kasvu, metsätalous ja ilmastotavoitteet. Kyse ei ole joko—tai—politiikasta vaan järkevästä sekä—että—ajattelusta.

Arvoisa puhemies! Ilmastoturvallisuus on tulevaisuuden huoltovarmuutta. On pidettävä huolta siitä, että energiamurros etenee, sekä siitä, että muutoksessa ei synny uusia riippuvuuksia tai riskejä. Teknologiaosaaminen, kustannustehokkuus ja omavaraisuus ovat jatkossakin suomalaisen ilmastopolitiikan kulmakiviä. Tämä kertomus osoittaa, että suunta on oikea, mutta työtä on jatkettava määrätietoisesti. Ilmastomuutoksen hillintä vaatii pitkää linjaa ja yli hallituskausien ulottuvaa sitoutumista. Toivon, että eduskunta voi yhdessä toimia sen puolesta, että ilmastotavoitteet saavutetaan tavalla, joka on tehokas, oikeudenmukainen ja turvallinen. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja sitten ministeri, olkaa hyvä.

18.23 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos huomioista ja keskustelusta — todella tärkeä aihe.

Nyt ehkä ensimmäisenä tässä puutun tähän, että mistä me puhumme tänään. Keskustellemme siis siitä, mitä on tehty ennen kevättä 25 ja miten voidaan niitä päätöksiä ja niiden vaikutusta meidän päästövähennyskehitykseen arvioida. Muistutan nyt täällä kuitenkin myös edellisessä hallituksessa olleita puolueita siitä, että tämän jakeluvälvoitteen, joka on siis liikenteen päästöihin eniten tällä hetkellä vaikuttava toimi, johon tämä hallitus, kyllä, on myös tehnyt muutoksia alentavaan suuntaan, aloitti kuitenkin edellinen hallitus vuonna 22, jolloin tehtiin historiallisen suuri prosentuaalinen lasku jakeluvälvoitteeseen. Tämä näkyy tietysti siinä, että päästöt kasvavat, ja ne kasvavat toki myös hallituksen omien toimien vuoksi, kuten tässä ilmastovuosikertomuksessa on rehellisesti todettu. Sen sijaan kyllä kuitenkin jakeluvälvoite edelleen tulee kiristymään, ja se tulee johtamaan siihen, että liikenteen päästöt edelleen vähentyvät, ja se urahan kiristyy siitä vähitellen, kun edetään kohti vuotta 2030, eli kiristymistähti lisääntyy.

Se, mikä olisi tietysti toivottavaa tässä ilmastopolitiikassa — puhutaan sitten tällaisesta kansallisissa käsissä olevasta jakeluvälvoiteprosentista tai mistä tahansa muusta toimesta — että nämä päätökset olisivat ennakoitavia ja niihin voitaisiin luottaa. Tässä ei ehkä edellinen hallitus mutta ei myöskään tämä hallitus täysin tämän jakeluvälvoitteen osalta ole onnistunut, mutta toivon, että nyt tästä voitaisiin pitää kiinni, koska se on kuitenkin tehokas toimi siihen, että ennakoivasti voidaan vähentää liikenteen päästöjä. Se on siis selitys tämän optimismin, jota tässä edustaja Furuholm kuvasi, takana. Eli siellä on siis aito toimi taustalla, joka edelleen tämän uran mukaisesti kiristyy.

Sen lisäksi toki tälle taakanjakosektorille on tulossa lisätoimia: ETS 2, eli tämä niin sanottu liikenteen päästökauppa, jonka Suomi on omaan lainsäädäntöönsä toimeenpannut ja joka alkaa vuodesta 27 eteenpäin vaikuttaa. Se on tietysti tämmöinen niin sanotusti kustan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

nustehokas toimi siitä näkökulmasta, että se vaikuttaa koko EU:n tasolla. Eli silloin ei puhuta siitä, että joku toinen maa pääsisi tästä niin sanotusti pälkähästä, vaan ollaan kaikki siinä ikään kuin samalla viivalla.

Kuten tässä keskustelussa kävi ilmi, niin esimerkiksi tämä päästökauppasektorin päästöjen vähentyminen perustuu nimenomaan siihen, että meillä on ennakoitava hintaperiaate hiilidioksidille koko Euroopan laajuisesti, jolloin ne investoinnit siihen päästöttömään teknologiaan ovat ennakoitavia ja niitä pystytään ja kannattaa siis tehdä.

Haluaisin nyt kääntää tämän tästä hieman kuitenkin — täällä toivottiin, ettei saa surkuttella — tähän optimismiin suuntaan ja sanoa sen, että kansainvälisesti katsoen Suomi todellakin on ilmastopolitiikan edelläkävijä. Ajamme myös Euroopan unionissa vahvasti sitä tavoitetta. Olemme siihen vaikuttaneet jo ennakkovaikuttamisessa, ja tällä hallituskaudella, toisin kuin viime kaudella, meillä ministeriöillä on myös samansuuntaiset kannat, joiden mukaisesti vaikutamme. Olemmekin nyt siis myöskin toimittaneet tänne eduskunnan arvioitavaksi tämän kannan EU:n tulevaan ilmastolakiehdotukseen, joka sisältää kyllä myös sellaisia mahdollistavia tekijöitä, joita täällä myös peräänkuulutettiin, jotta ne vaikutukset ihmisille eivät olisi kohtuuttomia.

Kuitenkin tämä puhtaan energian kysymys on Suomelle uskomaton menestystarina jo tähän mennessä. Me olemme kyenneet markkinaehtoisesti lisäämään puhdasta fossiilivapaata energiatuotantoa. Se ei ole pelkästään uusiutuvaa energiaa, vaikka senkin osuus on kasvanut merkittävästi, se on myös ydinenergiaa. Suomi on yksi niistä harvoista maista siinä, että olemme kyenneet luomaan tähän maahan edellytykset sille, että täällä yli hallituskausien säilyy kannatus myös ihmisten mielissä ydinenergiatuotannolle, ja se on keskeinen osa meidän sähköntuotantoa, tällä hetkellä noin 40 prosenttia. Tämä hallitus haluaa entisestään edistää sitä, että meille voisi syntyä myös uusia päätöksiä uudesta ydinvoimatuotannosta. Jatkossa sen merkitys voi olla ihan suuri myös tässä sähköntuotannon joustavuudessa, kun puhutaan näistä pienemmistä modulaarisista ydinvoimaloista, sillä niitä käytettäisiin ensisijaisesti lämmöntuotantoon, mutta niitä voitaisiin hyödyntää tietysti myös sähköntuotannossa, kuten suurempiakin.

Joka tapauksessa tätä työtä pitää jatkaa. Meidän pitää varmistaa se, että tähän maahan voi syntyä niin uusiutuvan energian lisätuotantoa kuin sitten fossiilivapaata ydinenergiatuotantoa. Tämän lisäksi tulemme tarvitsemaan kaikki mahdolliset joustot niin kysyntäpuolelle kuin sitten varastointimahdollisuudet ja ratkaisut, joita on olemassa.

Tämä hiilidioksidin talteenotto, josta täällä myös paljon puhuttiin, on meille myös mahdollisuus ja varsinkin sen hyödyntäminen osana esimerkiksi uusiutuvan vedyn tuotantoa puhtaammissa meriliikenteen ja lentoliikenteen polttoaineissa, jotka nekin kyllä tulevat. Se vie vaan hieman aikaa, koska tällä sektorilla päästövähennysten tekeminen on hitaampaa ja kalliimpaa kuin monilla muilla sektoreilla.

Työtä pitää jatkaa, ja sitä todellakin riittää, jotta voisimme päästä niin omiin kuin sitten EU-tason tavoitteisiimme, ja erityisesti tietysti tämä haaste koskettaa tätä maankäyttösektoria. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään, ja asian käsittelyä jatketaan tässä täysistunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 18.29.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.30.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Sitten palataan kohtaan 8 ja jatketaan siis tätä käsittelyä. Keskustelu jatkuu. — Edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

18.30 Pauli Aalto-Setälä kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät kollegat! Ilmastovuosikertomus on pätevä työväline tehdä toimivaa ja vaikuttavaa ilmastopolitiikkaa, etenkin kun se kertoo tilanteen niin kuin se on. Suomen nettopäästöt laskivat vain vähän viime vuonna, vaikka Suomi irtaantuukin fossiilisista polttoaineista valtavaa vauhtia. Päästökauppasektori toimii siis parhaiten. Taakanjakosektori on käytännössä pysynyt paikallaan. Huonoinmalta näyttää maankäyttösektori, joka on tämänhetkisen tiedon mukaan aiempaa merkittävämpi päästölähde. Maankäyttösektori suurin piirtein vie sen hyvän, mitä päästökauppasektori tuo. Mutta liikkuvaan maaliin on vaikea osua. Maankäyttö- ja metsätaloudessa tarvitaan lisätoimia, mutta on tärkeää tehdä nielujen arviointi tarkasti viimeiseen tietoon perustuen, jotta meillä on todelliset luvut ja jotta ne olisivat vertailukelpoisia muiden valtioiden kanssa.

Myönteistä on se, että tavoitteen saavuttaminen ei ole vieläkään mahdotonta. Tekniset hiilinielut ovat osa ratkaisua, niin kuin tänäänkin olemme kuulleet, mikäli investoinnit toteutuvat ja ne hyväksytään päästövähennyksiksi. Päästökauppasektoria pitää ja laajennetaankin ETS kakkosessa edelleen, ja tarvitsemme ehdottomasti paljon lisää puhdasta energiaa, kuten tuulivoimaa ja ydinvoimaa.

Uusia investointeja uutisoidaan viikoittain ja hankkeitaan on jo 300 miljardin edestä. Tähän on aina tapana jonkun sanoa, että eiväthän ne kaikki toteudu. Ei niin, mutta näissä luvuissa murto-osakin on miljardeja. Teknisten hiilinielujen lisäksi tarvitaan ainakin lisää puhtaan siirtymän investointeja Suomeen ja tehtaidemme piippujen tulppaamista, rakennusten energiatehokkuuden selkeää parantamista sekä teollisuuden sähköistämisen nopeuttamista ja ennallistamistoimia hiilinielujen lisäämiseksi ja luontokadon pysäyttämiseksi ja liikenteen päästöihin vaikuttavaa päästökauppaa. Vaikeaa on, mutta ei anneta periksi. Itsekritiikistä huolimatta olemme edelleen ilmastopolitiikassamme edelläkävijöitä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

18.32 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on vuoden 2025 ilmastovuosikertomus. On tärkeää, että kannamme huolta ilmastomuutoksesta ja pyrimme vähentämään päästöjä. Kertomuksesta käy ilmi, että vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen on kuitenkin miltei mahdoton päästä. Tämä johtuu pitkälti siitä, että Suomessa käytetään metsien osalta sellaista laskentakaavaa, jonka mukaan meidän metsämme olisivat päästölähde. Samaan aikaan Nasan satelliittimittausten mukaan Suomen metsät ovat nimenomaan hiilinielu eikä päästölähde.

Nyt tilanne on se, että kun menen Ruotsin rajalle ja astun Ruotsin maaperän puolelle, olen maassa, jossa metsät sitovat hiiltä ja toimivat hiilinieluna. Kun palaan Suomen puolelle, niin metsät yhtäkkiä muuttuvat niin radikaalisti, että ne ovat täällä päästölähde.

Arvoisa puhemies! Suomen käyttämät laskukaavat ovat siis aivan väärät, ja sen vuoksi tämän kertomuksen mukaan tulisi tehdä vielä lisää ilmastotoimia. Nämä väistämättä nos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

taisivat ihmisten arjen kustannuksia, heikentäisivät Suomen ruokaturvaa, huoltovarmuutta ja yritysten kilpailukykyä. Onneksi tämä hallitus on sitoutunut siihen, ettemme tee ilmastotoimia, jotka nostavat arjen kustannuksia tai heikentävät kilpailukykyä. Oman ja perussuomalaisten näkemyksen mukaan ilmastolain hiilineutraaliustavoite tulisi siirtää vuosilla eteenpäin, kun sitä ei kuitenkaan tulla edes saavuttamaan.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä kertomuksessa ruoantuotanto nähdään lähinnä päästölähteenä. Ruoantuotanto on kuitenkin maatalouden tärkein tehtävä ja huoltovarmuuden perusta. Liian kunnianhimoisilla ja nopeilla aikatauluilla tähtäävillä ilmastotoimilla vaaranamme tämän perustan. Monet maatilojen yrittäjät, kuten karja- ja maitotilalliset, ovat lopettaneet toimintansa kohonneiden kustannusten ja vaatimusten vuoksi. Myös tuottajalle maitolitrin ja lihan hinnan alaisuus on aiheuttanut toiminnan lopettamisen kannattamattomana. Fossiilisten polttoaineiden mustamaalaaminen, kaiken pahan alku ja juuri, on ikävää. On kohtuutonta, että Suomessa yhtäkkiä maanviljelijöitä vaadittaisiin tekemään töitä sähkötraktoreilla ja sähköpuimureilla. Suomen ilmastokin aiheuttaa omat haasteensa kyseisille laitteille. Sähköajoneuvoihinkin sähkö pitää jotenkin tuottaa sekä akkumineraalit kaivaa maaperästä. Sähkökoneet eivät siis ole ympäristön ja ilmaston näkökulmasta mitenkään ongelmattomia.

Arvoisa puhemies! Maatalouden kannattavuustilanne on jo nykyisillä ilmastotoimilla ajettu heikoiksi, ja lisävaatimukset uhkaisivat rapauttaa tuotantokyvyn. Sitä me emme voi sallia, ja perussuomalaiset pitävät huolen, ettei tuotantokyky rapaudu tämän hallituksen toimilla. Ilmastotoimista puhuttaessa on hyvä muistaa se tosiasia, että ilmakehä on maapallolla yhteinen ja Suomen osuus päästöistä on promillen luokkaa. Monet suurvallat eivät ole lähelläkään samalla tasolla ilmastotalkoissa Suomen kanssa. On kohtuutonta ja epäreilua, että Suomessa näillä päästötalkoilla, omalla kunnianhimollamme, rapautamme kilpailukykyämme, huoltovarmuuttamme ja ruokaturvaamme. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pitko.

18.36 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Käsitlemme tosiaan tällä eduskuntakaudella nyt kolmatta ilmastovuosikertomusta. Välillä tuntuu turhauttavalta alkaa kirjoittamaan omia vuorosanoja tähän puheeseen, koska niin vähän on muuttunut sinä aikana, kun hallitus ensi töikseen aloitti ilmastotoimien purkamisen ja lupasi tuoda uusia ilmastotoimia tilalle, mutta niitä täällä edelleen odottelemme. Se, mikä on muuttunut, on se, että hallituksen ja Suomen ilmastovelka on kasvanut tässä välissä.

Kun katsomme tavoitetta hiilineutraalista Suomesta vuodelle 2035, on päästökuilu vain kasvanut. Hallitus on pystynyt luistelemaan tässä ilmastopolitiikassa kansainvälisten velvoitteiden suhteen sillä, että edelliset hallitukset ovat tehneet hyviä päätöksiä erityisesti uusiutuvan energian lisäämiseksi. Sen takia luvut ovat näyttäneet aikaisemmilta vuosilta paremmilta, ja nyt voidaan näitä uusia paikata sillä, mutta kun katsotaan vuotta 2035, eivät vanhat toimet enää auta. Työ edessämme on valtava. Jos joku edustaja on kiinnostunut taloudellisesta kestävydestä, tulisi tässä kohtaa myös hälytyskellojen soida, sillä ilmastotoimet tulevat sitä kalliimmiksi, mitä pidempään niiden kanssa viivyttellemme. Järkeviä, kustannustehokkaita ilmastotoimia kannattaa tehdä nyt.

Täällä on puhuttu liikenteen päästöistä, ja ministeri itsekkin myönsi sen, että jakeluvelvoitteen suhteen on tehty päätöksiä, mitkä lisäävät päästöjä, ja muistutti siitä, että myös viime hallituskaudella jakeluvelvoitetta muutettiin. Tämä on täysin totta. Se tehtiin Euroopan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

energiakriisin aikana, ja vaikka en itse olisi sitä halunnut tehdä, näin silti tapahtui. Mutta miksi tämä hallitus on sen lisäksi halunnut laskea bensaveroa — ja aikoo tehdä sitä edelleenkin — ja on muuttanut aikaisemmin Suomessa käytössä olleen sähköautojen ja sähköpyörien hankintatuen hankintatueksi bensa-autoille? Kun meidän pitäisi vähentää päästöjä, me alamme tukemaan bensa-autojen hankintaa. Tämä hallitus on myös leikannut joukkoliikenteeltä, kävelyiltä ja pyöräilyltä ja kuntien ilmastotyöltä, joka voisi olla keskeisessä roolissa ihmisten hyvinvoinnin ja kuntien päästöjen vähentämisen työssä. Eli kyse ei ole vain jakeluvelvoitteen suhteen pakittamisesta, kyse on systemaattisesta ilmastotoimien purkamisesta.

No, sitten maankäyttösektorista, mikä on se haastava asia meidän suomalaisessa ilmastopolitiikassa, missä päästöt eivät tunnu laskevan vaan ne itse asiassa lisääntyvät: Asiantuntijat ovat esittäneet paljon keinoja maankäyttösektorin palauttamiseksi hiilinieluksi. Moni niistä on keinoja, mitkä hyödyttävät monella muullakin tavalla. Esimerkiksi maataloudessa maan kasvukunnon parantaminen, typen sitominen maahan, vähentää tarvetta lannoittaa. Se sitoo myös kasvihuonekaasuja maaperään. Sen sijaan, että hallitus tarttuisi näihin keinoihin, mitä on osoitettu, se on jopa kasvattamassa hakkuita. Näin luimme viime viikolla, kun saimme Metsähallituksen johtajan lausunnon liittyen hallituksen budjettiriihen päätökseen tulouttaa Metsähallitukselta lisää. Se saattaa johtaa hakkuiden kasvattamiseen. Kun asiantuntijat ovat nimenomaan kertoneet, että me tarvitsemme vähemmän hakkuita, niin hallitus aikoo lisätä hakkuita.

No, täällä on keskusteltu paljon siitä, mitä ilmastopolitiikan keskusteluun monesti halutaan tuoda, näistä laskentamenetelmistä, ja haluan itsekin niitä kommentoida: Metsä on silloin päästölähde, kun sieltä poistuu enemmän hiiltä kuin sinne sitoutuu. Siinä ei ole kyse valtion rajasta tai muista seikoista, vaan siitä, että hiiltä poistuu enemmän kuin sinne sitoutuu. Tätä tapahtuu esimerkiksi, jos metsää hakataan enemmän ja nuorempana, kuten Suomessa on nyt alettu tekemään. Se, miksi Suomen laskentamenetelmät ovat muuttuneet, on se, että ne ovat kehittyneet ja tarkentuneet. Suomen laskentamenetelmät hiilinieluissa ovat maailman parasta. Muutoksen keskeinen syy on se, että kun ilmasto lämpenee, suosta ja turvemailta vapautuu enemmän hiiltä kuin olemme osanneet arvioida. Nämä laskentamallit on päivitetty ottamaan vastaan tämä tutkijoiden havaitsema muutos, ja siksi myös meidän laskelmat elävät. Tämä ei ole asia, minkä takia me voimme jättää tekemättä toimia, vaan se on asia, miksi meidän täytyy tehdä vielä enemmän toimia, koska meidän haluamme, että ilmasto ei kuumene enempää ja laskentamenetelmien ei tarvitsisi muuttua tällä tavalla.

No, kaiken kaikkiaan odotamme tänne eduskuntaan tänä syksynä näitä ilmastosuunnitelmia. Ne on hallitus laittanut tässä alkusyksystä lausunnoille, ja toivomme tietenkin, että ne ovat sellaisia, jotka täyttävät ilmastomuutoksen velvoitteet. Pahoin pelkään, että koko hallituskausi tulee menemään vain näiden perään kyselemisessä, mutta totta kai toivon, että toimia aletaan tekemään, sillä Suomi voi päästä ilmastolain mukaiselle polulle hiilineutraalisuuteen. Sen ovat tutkijat ja asiantuntijat meille kertoneet, ja itse toivon ja haluan nähdä Suomen sillä polulla taas.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

18.43 Juho Eerola ps: Arvoisa rouva puhemies! Ilmasto, hiilidioksidi, metsät, gigatonnit ja hiilinielut ovat sanoja, joita olemme kuulleet päivittäin eri puolilta ja hyvin pitkän aikaa,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

mutta mitä oikeastaan monikaan meistä tietää asioista, tai kysyn pikemminkin niinpäin, että mitä luulemme tietävämme. Arvelisin, että yleinen käsitys menee seuraavaa reittiä pitkien: ennen oli viileämpää, mutta sitten lämpeni, koska ihminen tuottaa, ja etenkin me suomalaiset ihmiset tuotamme, hiilidioksidia ja nyt on siksi kauhea hätä. Näin siis uskoo moni ihminen asentajasta asianajajaan ja lapsesta vanhukseen. No, todellisuus saattaa joidenkin mielestä olla myös toisenlainen. Ennen oli itse asiassa paljon lämpöisempää, ja siitä esimerkkinä vaikkapa Grönlanti, missä edustaja Rasinkankaankin kanssa viime kesänä käytiin tutustumassa: Grönlanti nimenä tarkoittaa ”vihreä maa”. Se oli ennen ihan hyvinkin kuvaava nimi paikalle, ei enää, mutta silloin joskus, kun se nimi on annettu, se oli rannikoltaan lämpöisellä keskiajalla nimittäin yhtä vihreän näköinen kuin nykyinen Skotlanti. Mutta kun se ilmasto on sellainen, että se muuttuu, ja niin lämpöinen keskiaikakin lopulta päättyi, kun ilmasto viileni pikku jääkaudeksi, joka alkoi noin vuonna 1300 ja päättyi vähän ennen 1900-luvun alkua, 1800-luvun lopulla.

Nythän me elämme jälleen lämpöisessä ilmastosykliissä, ja hyvä niin, sillä kukapa nyt haluaisi katovuosia, kurjuutta ja kylmyyttä, mitä ihmiskunta joutui kokemaan pienen jääkauden aikana näilläkin raukoilla rajoillamme. Olette varmaan myöskin kuulleet, jos olette historiankirjoja lukeneet, Rooman ajan lämpökaudesta, joka sitten vaihtui kylmäksi kaudeksi, josta käytetään nimeä pimeä keskiaika, ja sitten taas seurasi se lämmin keskiaika, josta äsken kerroin, jonka jälkeen viileni taas siksi pieneksi jääkaudeksi. Kysykää itseltänne, mitkä tekijät aiheuttivat kunkin kylmän ja kunkin lämpöisen syklin. Oliko ihminen päästöineen?

No, entäs nyt? Mitkähän seikat voisivatkaan olla syynä tälle nykyiselle lämpöiselle syklille, jota elämme? Voisivatko syynä olla loogisesti kenties sittenkin ne samat syyt kuin aina ennenkin? Jostain syystä meille on monasti uskoteltu, että kaikki on nyt muuttunut täysin uusiksi ja syynä nykyiselle lämpöiselle kaudelle olisikin ihmisen, etenkin suomalaisen, tuottama hiilidioksidi, jota vastaan täytyy käydä ankaraa taistelua. Monet asiantuntijat sanoivat jo kouluvuosiinani 1990-luvulla suunnilleen siihen tapaan, että jos emme nyt tee ilmastoveivejä, niin vuonna 2013 pohjoisnapa on sula ja vuonna 2015 Kilimanjaron huippu on lumeton ja Manhattan ja Malediivit uppoavat mereen 2020 — mutta ei ole näin ainakaan toistaiseksi vielä käynyt.

Mielestäni on aika ottaa järki käteen ja pistää hiukan sordiinoa näihin puheisiin, kuten Suomen mainehaitta ja hiilineutraalisuus ja hiilinielut, koska totuus on se, että tämä CO₂ on suureksi osaksi jopa ihan tarpeellista. Se ei ole siis pelkästään mikään saaste tai päästö, vaan yksinkertaisesti jopa osittain elämän eliksiiriä, puiden ja kasvien ruokaa, jonka lisääntyminen on seurausta tästä lämpenemisestä, eikä päinvastoin.

No, niin kuin äsken debatissa kertasin näitä fysiikantunnin oppeja, niin ilmakehän kaasut koostuvat seuraavasti: 78 prosenttia on typpeä, 21 prosenttia happea, ja vain 0,04 prosenttia hiilidioksidia, josta luonto tuottaa lähes kaiken. Ihmisen tuottama CO₂:n määrä on vain 0,0016 prosenttia suhteutettuna kaikkiin näihin ilmakehän kaasuihin, ja suomalaisten tuottama osuus vielä pienempi. Ja vertaus, minkä äsken jo kerroin: jos ilmakehän kaasut olisivat kymmenen kilometrin juoksumatka — niin kuin kohta Tokion MM-kisoissa sekin matka käydään sekä miesten että naisten sarjassa — niin ihmisen tuottama hiilidioksidi olisi tällöin vain 16 senttimetriä pitkä mitätön patkka.

Aiommeko tuhota Suomen taloutta väittämällä, että mitätön määrä luonnon ruokaa, eli tätä CO₂:ta, on pahaksi ja sitten nämä esiteollisen ajan lämpötilat, eli pienen jääkauden loppupuolen kylmyys ja katovuodet — 1860-luvun Suomessakin oli katovuosia — olivat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

muka semmoinen hyvä aika? Tämä väärä käsitys ilmastosta aiheuttaa jopa ahdistusta, ja sen lisäksi tällaista valhetta ruokkivaa haitallista valevastuullisuutta. Teemme tästä syystä vääränlaisia valintoja, emmekä hyödynnä Suomen valtavia rikkauksia, kuten turvetta, ja ajamme sähköautoilla. Äskeisessä puheessa mainostettiin akkuteollisuutta, mutta akkuteollisuutta varten lapset siellä Afrikassa kaivavat mineraaleja dollariorjina. Tähän kohtaan kyllä sanon, että en kyllä ollenkaan vastusta sitten näitä akkuteollisuuden hankkeita, joita kotiseudulleni Kotkaan juuri tällä hetkellä rakennetaan. Kyllä se vihreä siirtymä saattaa työtäkin tuoda.

Ihminen ei kuitenkaan näitä ilmastosyklejä muuta, ei ainakaan merkittävästi, eivätkä ainakaan suomalaiset, eli siinä mielessä lähes koko tämä hiilidioksidin rajoittaminen on noloa ja vähän pätkähullua puuhaa. Totuus on nimittäin se, että ilmasto muuttuu nykyisinkin suurimmaksi osaksi samoista lukuista luonnollisista syistä kuin aina ennenkin, ja Suomen on siksi mielestäni hillittävä tätä kunnianhimoksi kutsuttua hulluutta. — Kiitoseni.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Asell.

18.50 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies! Ilmastovuosikertomus kertoo karua kieltä: Suomen päästöt ilman maankäyttösektoria ovat laskeneet, mutta metsien hiilinielu on romahtanut, se on muuttunut päästölähteeksi. Tämä kehitys uhkaa suoraan Suomen hiilineutraalisuustavoitetta vuodelle 2035 ja vaarantaa EU-velvoitteiden saavuttamisen. Mutta mikä on hallituksen vastaus tähän vakavaan tilanteeseen? Ei uusia toimia, vaan toimettomuus ja vielä pahempaa: ilmastotoimista perääntyminen. Hallitus on jopa leikannut vihreän siirtymän investointituesta, jolla oli tarkoitus vauhdittaa päästövähennyksiä. Helsingin Sanomien otsikko osui naulan kantaan: ”Hallitus ei enää edes esitä tekevänsä ilmastotoimia”.

Arvoisa puhemies! Tämä on vakava ongelma uskottavuudelle. Kun metsien hiilinielu on romahtanut, ei vastuullisen hallituksen tehtävä olisi peruutella ja helpottaa suuripäästöisten autojen veroja tai höllentää liikenteen jakeluvelvoitetta. Vastuun olisi pitänyt olla päinvastoin: vahvistaa hiilinieluja, vauhdittaa vihreää energiaa, panostaa liikenteen päästövähennyksiin ja energiatehokkuuteen. Suomalaiset kuitenkin kannattavat ilmastoratkaisuja. Yrityksetkin odottavat johdonmukaista ja ennustettavaa ilmastopolitiikkaa. Näin viestivät niin elinkeinoelämän Finlandia-julistus kuin työmarkkinajärjestöjen raportit. Mutta hallituksen epäjohdonmukaisuus ja perääntyminen ovat heikentäneet luottamusta ja investointiympäristöä.

Sosiaalidemokraatit sanovat selvästi: hiilineutraalisuustavoitteesta ei voi tinkiä. Se on mahdollista saavuttaa, kuten emeritusprofessori Markku Ollikaisen ryhmä on osoittanut, vieläpä niin, että kansantalous kasvaa. Mutta se vaatii päätöksiä ja toimeen tarttumista. Nyt hallitus on jättänyt tekemättä ja vieläpä peruuttanut jo sovittuja toimia. SDP on esittänyt vaihtoehtoja. Me olemme tuoneet pöytään maankäytön muutosmaksun, metsälain uudistamisen, vanhojen metsien suojelun, panostukset energiatehokkuuteen ja joukkoliikenteeseen. Me olemme esittäneet kunnianhimoisemmat paketit kuin hallitus kahdessa peräkkäisessä budjetissaan.

Arvoisa puhemies! Ilmastotoimien lykkääminen ei ole vaihtoehto. Se maksaa Suomelle enemmän kuin nyt tehtävät päätökset. Jokainen menetetty vuosi vaikeuttaa päästövähennyksen saavuttamista ja lisää riskiä, että joudumme ostamaan päästöoikeuksia muilta. Se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

on sekä taloudellisesti että ilmastollisesti kestäväntöytä. Hallitus on kadottanut ilmastopolitiikan suunnan. Sosiaalidemokraattien viesti on kirkas: tarvitsemme toimia, emme toimetttömyyttä ja vielä vähemmän taaksepäin peruuttamista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

18.53 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Uusin ilmastovuosikertomus kertoo, että ilman merkittäviä lisätoimia emme saavuta hiilineutraalisuustavoitettamme emmekä EU:n ilmastovelvoitetta. Valitettavasti hallitus lepää laakereillaan tai jopa pahentaa omin toimin tilannetta.

Etenkin maankäyttösektorin uusia ilmastotoimia tarvitaan kipeästi. Kasvihuonekaasun päästöjä ilman maankäyttösektoria on kuitenkin pystytty vähentämään edellisestä vuodesta lähes kuusi prosenttia. Nettopäästökin, jossa on laskettu kaikki päästöt ja nielut yhteen, on vähentynyt edellisestä vuodesta noin 1,4 prosenttia. Päästökauppa toimii — hyvä näin. Taakanjakosektorillakin päästöt laskivat, mutta päästöjen lasku hidastuu merkittävästi. Liikenteen päästöt kasvoivat, ja se on erittäin huolestuttava suunta, jonka taustalla vaikuttavat hallituksen polttoaineen hintaa koskevat muutokset. Kuntien tiukka taloustilanne on myös syönyt satsauksia joukkoliikenteeseen.

Hallituksen ei kannattaisi odotella uusien ilmastopäätösten kanssa, sillä jokainen lisävuosi tekee tavoitteiden saavuttamisesta tulevana vuosina vaikeampaa. Asiantuntijoita kannattaa kuulla. Esimerkiksi Ilmastopaneeli on tarjonnut keväällä ratkaisuehdotuksia. Jos taas poliittisen puolueen tekemää ratkaisupakettia hallitus kaipaa, esittelimme vihreiden tuoreimman vaihtoehdon viime viikolla. Siihen saa mielellään tutustua — täällä ei ole nyt hallituksen edustajia kuulemassa — ja haastamme kyllä muutkin ryhmät esittämään omat ratkaisunsa.

Arvoisa puhemies! Koetan seuraavassa vastata hieman edustaja Rasinkankaalle Ilmastopaneelin arvioon viitaten. On tärkeää ymmärtää, että Suomi ei ole edennyt nettopäästöjen vähentämisessä. Maan rajojen sisäpuolella aiheutetaan ilmakehään nyt yhtä paljon päästöjä kuin vuonna 1990. Vuosittainen tilanne on ollut hyvin samanlainen 34 vuotta kestäneen seurantajakson aikana. Suomessa on kyllä syytä olla ylpeitä fossiilisten päästöjen vähentämisestä noin 44 prosentilla vuosien 2005 ja 2024 välillä, mutta maankäyttösektorin heikkeneminen samaan aikaan on syönyt nämä myönteiset saavutukset nettopäästöistä.

Myös maankäyttösektorilla syntyy fossiilisiin rinnastettavia päästöjä, ja ne kasvavat. Puusto toimii nieluna, mutta maaperäpäästöt ylittävät biomassan nielun, ja siksi metsämme ovat kääntyneet päästölähteiksi, kun tässä Rasinkangas ihmetteli, mistä se johtuu, että metsät ovat päästölähde. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma MISUlla etsittiin ratkaisuja, mutta riittävät toimet, kuten suopeltojen vettäminen, eivät etene, kun rahoitus on hallituksen toimesta säästetty pois. Hallituksen ilmastotyön tueksi laadittujen kehitysskenaarioiden mukaan maankäyttösektorin nielu jää merkittävästi vajaaksi. Tämä sali ja hallitus kyllä tietävät ratkaisun: hakkuumääriä on vähennettävä.

Arvoisa puhemies! Vuosikertomus on aiempaa monipuolisempi. Siinä on pyritty avaamaan myös tekemättömyyden kustannuksia. Niitä on avattu sopeutumisen ja hillinnän näkökulmasta ja etenkin täällä Suomessa, mutta inhimillinen hinta globaalissa etelässä, ilmastopakolaisuuden kasvu ja kansainvälisen ilmastorahoituksen ja pakolaisuuden hoitamisen kasvava tarve jäävät analyysistä aikana, jolloin hallitus kuitenkin leikkaa ennätysmääriä kehitysyhteistyöstä. Erityisesti kehittyvät maat tarvitsisivat tuhansia miljardeja il-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

mastotoimiin, mutta tuki vähenee samaan aikaan, kun ilmastokriisin vaikutukset kiihtyvät ennakoitua nopeammin. Mitä enemmän ilmastorahoituksemme on sijoitus- ja lainapainotteista, sitä vähemmän se kohdistuu köyhimpiin maihin ja hauraimmille alueille, jotka usein kärsivät niistä kaikista suurimmista vaikutuksista. Vuonna 2022 LDC-maihin kohdistunut osuus oli vain viisi prosenttia, ja nämä massiiviset kehy-leikkaukset tulevat heikentämään tätä entisestään.

Arvoisa puhemies! Vielä kertauksena: Mitä hallitus voisi tehdä, jotta pääsisimme hiili-neutraalisuustavoitteeseen vuoteen 2035 mennessä? Se on vielä mahdollista. Luovutaan ympäristölle haitallisista yritystuista, helpotetaan uusiutuvan energian investointeja, vauhditetaan liikenteen sähköistymistä, vahvistetaan hiilinieluja ja tuetaan tässä muutoksessa. Silloin ei tieteen vastainen puppu ehkä uppoa, kuten USA:ssa on osittain tapahtunut, ja siellä jo tuhotaan tutkimustietoa ja tutkimusvälineistöä. Tätä kehitystä emme Suomeen halua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

18.58 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Tämä ilmastovuosikertomus on todella hyvä työkalu siihen, että voidaan tarkastella, miten ilmastotoimet ovat edenneet, ja näin hän se on, että paljon pitäisi tehdä. Me emme ole edenneet siinä tahdissa kuin pitäisi. Tämäkin eduskunta on jo kaksi kertaa yksimielisesti pyytänyt ja vaatinut hallitukselta lisätoimia niin maankäyttösektorille kuin myös muille sektoreille, ja valitettavasti näitä toimia edelleen odotamme. Nyt on hallituksen ilmastosuunnitelmat KAISU ja energia- ja ilmastostrategia lausunnoilla, mutta sieltäkin uupuvat ne tarvittavat toimet.

Täällä on joissain puheenvuoroissa penähty sitä, että ei saa aiheuttaa ilmastotoimilla arjen kustannuksia, mutta paljon kalliimmaksi tulee ja paljon enemmän tulee arkeen kustannuksia, jos me emme tee ilmastotoimia. Tämä näkyy jo Suomessa, ja se näkyy tietysti maailmalla vielä enemmän. Menkääpä vaan kysymään vaikka maanviljelijöiltä sitä, että kun nämä sään ääri-ilmiöt, jotka ovat ilmaston kuumenemisen myötä kasvaneet, aiheuttavat satomenetyksiä, niin paljonko se maksaa. Tai menkääpä kysymään terveydenhoidon ammattilaisilta, mitä maksaa ilmaston kuumeneminen ja siitä johtuvat erilaiset terveyshaitat, helteaalot, jotka rasittavat erityisesti meidän vanhuksia ja johtavat ennenaikaisiin kuolemiin.

Me jotenkin kuvitellaan, että maailma jatkuisi ennallaan, jos me ei tehdä mitään, mutta siis todellisuushan on, että ilmasto on jo kuumentunut. Täällä pohjoisessa se kuumenee vielä nopeammin kuin maapallon keskiarvo, ja se näkyy meillä. Se näkyy siinä, että poronhoito on ruvennut käymään mahdottomaksi. Se näkyy nimenomaan maanviljelyssä, ruoantuotannossa, näissä äärisäätilmiöiden johtamissa ongelmissa. Se näkyy vaikka meidän infran kunnossapidossa, se näkyy meidän teiden, raiteiden, kestävytydessä, se näkyy vaikka siinä, miten talvisin tienhoitoa pitää tehdä paljon useammin, kun tie jäätyy, sulaa, jäätyy, sulaa vähän väliä, ja tämä aiheuttaa lisää kustannuksia.

Itse asiassa se, että me emme tekisi ilmastotoimia, on tulevaisuudessa paljon, paljon kalliimpaa kuin se, että me tarttuaisimme niihin nyt ja tekisimme niitä määrätietoisesti. Sen takia minusta on hyvä, että tässä ilmastokertomuksessa on nostettu esiin myös tämä tekemättömyyden hinta ja kustannukset ja myös itse asiassa tämä terveysnäkökulma — nimenomaan se, miten ilmaston kuumeneminen aiheuttaa ennenaikaisia kuolemia, se aiheuttaa terveysriskejä, se aiheuttaa esimerkiksi tapaturmien lisääntymistä ja niin edelleen ja niin edelleen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Tässä ministeri moitti, kun nostin esiin tuon liikenteen päästöjen kasvun — joka itse asiassa ensimmäistä kertaa kasvoi sitten vuoden 2018 nykyisen hallituksen toimilla — että jakeluvetoa viime hallituksenkin aikana laskettiin. Se on ihan totta. Se johtui silloin Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamasta energiakriisistä, mutta senhän piti nousta 28 prosenttiin vuonna 24, ja tämä hallitus nimenomaan kumosi tämän päätöksen, ja se ei ole vielä siellä 28 prosentissa. Tällä hetkellä se on 16,5, ja edes tämän hallituskauden aikana se ei nouse siihen, mitä sen piti olla tämän hallituksen aloittaessa. Sen lisäksi viime hallituksessa tehtiin tietysti muita toimia liikenteen päästöjen vähentämiseksi, ja se näkyy. Sen voi katsoa tuolta vuosikertomuksen taulukosta, että tästä jakeluvetoa väliaikaisesti laskusta huolimatta liikenteen päästöt vähenivät, toisin kuin nyt, kun ne ovat kasvaneet, koska tämä hallitus ei ole tehnyt muita toimia ja päinvastoin se on tehnyt esimerkiksi verotusratkaisuja, joilla suositaan suuripäästöisiä autoja.

Sitten täytyy sanoa, että enpä ole pitkään aikaan kuullut niin denialistista puhetta kuin mitä tänään edustaja Eerola puhui — täysin tieteestä irrallista puhetta. Se, että Suomen eduskunnan täysistuntonsalissa kuulee vuonna 2025 tällaista puhetta, on aivan erikoista. Minä olen aina ajatellut ja ollut ylpeäkin siitä, miten Suomi on koulutettu kansa ja miten me ymmärrämme ja uskomme tieteeseen ja arvostamme tiedettä. Mutta täytyy sanoa, että hämmästykseni on suuri, kun tässä salissa, eduskunnassa, täysistunnossa vuonna 2025, kuulee täysin tieteestä irrallista puhetta, täysin ilmastodenialistien puhetta, kun sitä ei enää oikeastaan muualla maailmassa enää juurikaan kuule. [Juho Eerola: Kiitokset!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen.

19.04 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Haluan tähän alkuun minäkin todeta, että on kyllä todella surullista, jos meillä on kansanedustajia, jotka ajattelevat, että Suomessa olisi kaikupohjaa tällaiselle tutkitun tiedon vastaiselle puheelle. Itse en usko, että sitä on. Suomalaiset ovat varsin hyvin perillä ja arvostavat tutkittua tietoa ja ovat sivistyneitä ja koulutettuja. Ainakin itse syvästi uskon, että suurin osa suomalaisista kyllä ymmärtää sen, että ilmastotoimet ovat tärkeitä, että suurin osa suomalaisista ymmärtää sen, että Suomi hyötyy siitä, että on edelläkävijä näissä toiminnaissa.

Aiemmassa puheenvuorossani korostin sitä vientipotentiaalia, joka näihin sisältyy. Olimme ministeri Multalan kanssa tiistaina Lappeenrannassa tämmöisessä energia-aiheisessa seminaarissa, jossa oli hyvin paljon esimerkkejä siitä, kuinka paljon Suomessa on osaamista tulevaisuuden energiainnovaatioissa. Siellä vahva viesti oli se, että varmistakaa, että Suomi tekee näitä toimia, varmistakaa, että meillä on kunnianhimoiset tavoitteet, varmistakaa se, että tulee nimenomaan kannustetta siihen, että esimerkiksi näitä hiilidioksidipäästöjä otetaan talteen ja niistä kehitetään uusia tuotteita, uusia innovaatioita. Tämä oli se vahva viesti päättäjille. Toivon, että tässä salissa tämä viesti otetaan vakavasti, koska meillä ei ole varaa hukata myöskään tätä mahdollisuutta, joka näissä piilee, ja tätä osaamista, joka sitten kyllä karkaa muualle, jos Suomi ei tähän tartu.

Vielä totean sen, että täällähän joutuu jo oppositiosta puolustamaan hallituksen omia tavoitteita, kun nimenomaan on ollut kuitenkin ihan hallituksen linja vaikkapa se, että on ajateltu näin, että ilmastotoimien tekeminen on aina myöskin taloudellisesti järkevämpää kuin tekemättä jättäminen tai niitten viivästyttäminen, joka tulee todella kalliiksi. Nyt tietenkin se, jos koko pohja tältä ilmastomuutoksen ymmärtämiseltä ja näihin toimiin sitoutumiselta sitten hallituksen riittäisyyden vuoksi putoaa pois, on tietenkin todella, todella valitettava.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

vaa. On tietysti tärkeää nyt tukea täältä oppositiosta näitä hallituksen toimia, kun selvästi hallituksessa on täysin eri näkemyksiä näistä.

Täällä nostettiin esiin huoli siitä, että ilmastotoimet tulevat suomalaisille kalliiksi, arki kallistuu, ja haluan nyt vakuuttaa, että tilannehan on juurikin päinvastoin. Jos mietitään sitä, että iso osa suomalaisista haluaisi valita näitä vähäpäästöisiä vaihtoehtoja esimerkiksi liikkumisen tai asuntojen lämmittämisen osalta, niin siksi juuri on surullista, että hallitus on nyt poistanut näitä toimia, joilla oltaisiin varmistettu se, että näitten valintojen tekeminen olisi suomalaisille helpompaa. Joukkoliikenteen ilmastotuki on säästösyistä karsittu pois. Kävely- ja pyöräilyinfran rakentamisen edistämisestä on karsittu. Sekä kunnille että kotitalouksille myönnettyistä energia-avustuksista, joilla ollaan voitu edistää siirtymistä pois fossiilisista lämmitysmuodoista, on karsittu pois. Kaikki nämä toimet valitettavasti heikentävät mahdollisuuksia siihen, että tavalliset suomalaiset ja kunnat pystyisivät kestäväällä tavalla tuottamaan sellaista ympäristöä, jossa vähäpäästöiset ratkaisut edistyvät.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

19.08 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Nyt olisi korkein aika ottaa järki käteen. Suomi edelleen velkaantuu joka vuosi jopa yli 10 miljardilla. Venäjä iskee ilmatilaloukkauksilla Puolaan ja tappaa ihmisiä Ukrainassa. Terroristit riistävät kansaa Gazan alueella. Amerikassa salamurhattiin juuri oikeistovaikuttaja. Ja mitä tehdään Suomessa? Näperrellään tällaisten huuhaa-asioiden parissa, kuten ilmastovuosikertomus. No, ei se tietenkään haittaisi lainkaan, jos se olisi ilmaista, mutta tässä talouden tilanteessa on ymmärrettävä, että tämä ilmastopuuha maksaa. Nyt olisi korkea aika laskea ilmastoideologian kaikki todelliset kustannukset niin kansalaisille, yrityksille kuin valtiolle ja myös kunnille, ja tuoda ne julkisuuteen.

Ilmastotoimien kokonaisuuksia ja kuluttajavaikutuksia ei selvitetty edes silloin, kun ilmastolaki ja sen sisältämä hiilineutraalisuustavoite vuonna 2022 säädettiin. Minusta tämä on täysin vastuutonta. Järjettömät ilmastotavoitteet aiheuttavat yrityksille kustannuksia, joiden seurauksena niiden toiminta siirtyy maihin, joissa ei sitten ihmisoikeuksista tai luonnon suojelemisesta välitetä senkään vertaa. Meillä ei myöskään ole todellakaan varaa menettää Suomesta yhtään ainutta työpaikkaa. Polttomootoriautoilla tulee voida ajaa normaalisti pitkien etäisyyksien Suomessa, eikä sitä ole mitään järkeä rajoittaa tai vähentää näitä kustannuksia nostamalla.

Tämä ilmastokiihko on ongelma myös huoltovarmuuden näkökulmasta. Nämä käsittämättömät vaatimukset ovat jo vaarantaneet maatalouden kannattavuuden sekä lähes tuhonneet turvetuotannon, vaikka turve on äärimmäisen tärkeä ja monipuolinen uusiutuva resurssi. Turve tulisi todellakin luokitella uusiutuvaksi, ja sitä tulisi saada käyttää aivan normaalisti. Turve on kotimainen polttoaine, joka tulisi vapauttaa täysin päästökauppamaksuista. Se on huoltovarmuuden kannalta äärimmäisen tärkeä energianlähde, ja sitä on helppo varastoida. Lisäksi Suomi on maailman soisin valtio. Näitä meidän oman maamme resursseja tulee voida käyttää kansamme hyödyksi.

Hulluuden huipentuma oli viime maanantaina. Kun katsoin Ylen uutisia, niin siellä pidettiin lehmien hengitystä ongelmallisena ilmastolle. Suomessa asuu 0,05 prosenttia koko maailman naudoista. Alkavatko nyt vihreät ja demarit pelastamaan koko maailmaa päästöiltä ajamalla alas Suomen nautatilat? Ei kai sentään. Tämä on samalla myös vakava asia. Koskakohan ihmisen hengitys lasketaan suurimmaksi ilmastouhaksi? Hiilidioksidi ei liity

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

mitenkään niihin saasteisiin ja sellaisiin jätteisiin, mitkä oikeasti tuhoavat luontoa. Luontoa tulee totta kai suojella, eikä luontoa saa saastuttaa kemikaaleilla tai tarvella muutenkaan, kunhan siinä ei mennä liian pitkälle, kuten yleensä vihreät tekevät. Metsiä ja puita tulee pystyä käyttämään ja hyödyntämään, kuten Suomessa tehdäänkin järkevästi. Eläimiä tulee metsästää ja lihaa saa syödä, ja tietenkin petoeläimiä, kuten susia ja karhuja, kuuluu harventaa, jos ne tulevat liian lähelle asutusta.

Arvoisa puhemies! Varsinkin tässä taloustilanteessa ilmastolain vaatimuksiin kuluvat rahat olisi parempi käyttää tavallisen suomalaisen kannalta välttämättömien palveluiden turvaamiseen ja paljon tärkeämpiin kohteisiin. On muistettava, että elämme velaksi. Onneksi meillä on sentään hallitus, joka on sitoutunut etenemään kohti hiilineutraalisuustavoitetta ilman, että se näillä omilla toimillaan nostaa kansalaisten elinkustannuksia tai heikentää yritysten kilpailukykyä. Tämä on se perälauta, joka estää suurimmat järjettömyydet. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

19.13 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Ehkä ensin voin edustaja Garedew'n huolta hälventää, eli ilmastotoimet eivät suinkaan ole ristiriidassa talouspolitiikan kanssa vaan aivan päinvastoin. Jos ne olisivat, niin emme varmaankaan olisi nähneet Finlandia-julistusta, jossa yli 200 suomalaista yritystä ja kaikki suurimmat vientiyritykset, Teknologia-teollisuus, Metsäteollisuus, Kemianteollisuus ja Energiateollisuus nimenomaan vetosivat hallitukseen, että se tekee lisätoimia, jotka tukevat teollisuuden uudistumista ja kasvua, turvaavat työpaikkoja ja edistävät ilmastotavoitetta. Elikkä teollisuuden vahva viestihän on ollut, että Suomen täytyy pyrkiä ilmastotavoitteeseen, hiilineutraalisuuteen 2035, ja teollisuus on vaatinut lisää toimia, jotta tämä saavutetaan. Tässä ovat tosiaan kaikki suurimmat Suomen vientiyritykset ja lukuinen joukko muita yrityksiä tämän vetoomuksen allekirjoittaneet, niin että siinä mielessä teollisuus näkee kyllä sen, että ne ilmastotoimet ovat meillä iso mahdollisuus, koska me voimme sitten myydä ratkaisuja maailmalle. Näinhän me olemme jo pystyneet tekemään, ja sen takia teollisuuden suuri huoli on ollut se, jos nyt lähdetään ilmastotoimista lipsumaan.

Ehkä nyt tavallaan siihen, kun äsken nostin huolia ja sitä, kuinka hallitus ei todellakaan ole onnistunut toimissaan vaan päinvastoin omilla toimillaan heikentänyt ilmastotoimia: Hyväähän on se, että ei ole mitään syytä luovuttaa. Meillä on edelleen mahdollisuus päästä omaan hiilineutraalisuustavoitteeseemme, ja me siis teemme sitä tietysti sen takia, että voimme turvata hyvän tulevaisuuden meidän lapsillemme ja lapsenlapsillemme. Tänäkin ilmastovuosikertomuksesta oli julkinen kuuleminen, niin siellä nimenomaan nuoret ja isovanhemmat yhdessä vaativat paljon vaikuttavampia toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi, koska he näkivät, että nimenomaan se on tulevaisuuden kysymys niin heidän omille lapsenlapsilleen kuin tietysti sille, miten nuoret näkevät oman tulevaisuutensa.

Sen takia on ollut hieno juttu, että nyt viime aikoina on tullut niitä malleja ja esityksiä siitä, miten me voidaan pitää kiinni tästä meidän hiilineutraalisuustavoitteesta. Koneen Säätiö julkaisi tällaisen avauksen, joka pureutuu nimenomaan maankäyttösektorin tavoitteeseen, ja totesi, että on aivan mahdollista vahvistaa maankäyttösektoria ja se voidaan tehdä nimenomaan nykyisen teollisuuden rakenteen puitteissa. Sillä voidaan taata metsäteollisuudelle sen tarvittava puuraaka-aine, ja itse asiassa tämä heidän mallinsa osoitti, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

se on myös meidän kansantaloudelle parempi kuin se, että me emme tekisi mitään. Se kasvattaa meidän kansantaloutta.

Me vihreät julkistimme oman polkumme siihen, miten päästään hiilineutraalisuuteen, ja niin ikään siellä me pystyimme näyttämään, että meillä on keinoja. Kyse on nyt ennen kaikkea tahdosta, ja kyse on nimenomaan siitä poliittisesta keinovalikoimasta, mikä hallituksen tulisi ottaa käyttöön. Maankäyttösektorilla todellakin on nyt voiteltu tilannetta jo muutama vuosi, ja valitettavasti tämä hallitus ei ole kyennyt mitään lisäisiä toimia tuomaan pöydälle. Viime kaudellakin tähän maankäyttösektorin tilanteeseen jo herätettiin, ja silloin tehtiin hiilinielujen pelastuspaketti. Sitä ennen oli jo tehty erilaisia toimia, niin kuin vaikka joutomaiden metsitystuki, tuhkalanhoituksen tuki, energiapuun korjuun lisääminen, jotta ainespuuta ei ohjautu polttoon, ja Metsähallituksen tulostavoitteita vähennettiin hakkuupaineen vähentämiseksi. Elikkä nimenomaan mietittiin niitä keinoja, miten voidaan maankäyttösektoria vahvistaa. Ja kun se tilanne sitten vielä huononi, niin otettiin kosteikkotuki käyttöön, lähdettiin sitä valmistelevaan, ja tehtiin selvitys maankäytön muutosmaksusta. Valitettavasti tämä hallitus ei tätä maankäytön muutosmaksua ole vielä otanut käyttöön, vaikka se toisi myös julkiseen talouteen lisärahaa, ja se peruutti tämän kosteikkotuen heti ensi kättelyssä niin, että sitä ei ehditty edes avata. Nyt sitten nämä lisäiset toimet, mitä on ehdotettu, ovat oikeastaan niitä samoja, mitä viime kaudella jo tehtiin ja jotka hallitus jo kertaalleen lakkautti.

Mutta tosiaan se hyvä uutinen on, että hiilineutraalisuus on edelleen mahdollista ja se nimenomaan vahvistaa meidän kansantalouttamme, ei heikennä sitä. Nyt olisi äärimmäisen tärkeätä, että nämä keinot otettaisiin pikaisesti käyttöön.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola. [Mikrofoni on kiinni] — Edustaja Eerola, onko mikrofoni päällä? Tai sitten kuuluu muuten vaan niin hiljaa. [Juho Eerola: Joo, on se.]

19.18 Juho Eerola ps: Puhutaan sitten vähän kovempaa, arvoisa rouva puhemies, että varmasti kuuluu kautta koko talon. — Sanoin sen jo, että kun tässä on parjattu nyt sitä, että nykyhallitus on tätä jakeluvuoroa keventänyt ja bensaveroa alentanut, ja moitittu siitä, niin ne ovat omasta mielestäni sitten taas olleet oikein hyviä ratkaisuja. Ne näkyvät kansalaisten kukkarossa ja helpottavat sitä arkea työssäkäyvillä ihmisillä, mitä täällä on paljon peräänkuulutettu myös opposition puolelta, että tällaisia toimia pitäisi tehdä.

Mutta tämän takia en varsinaisesti pyytänyt puheenvuoroa, vaan tuo edustaja Mikkosen aiempi puheenvuoro — ei siis tämä, minkä hän juuri piti, vaan hetkeä aikaisemmin pitämänsä puheenvuoro — jäi oikein mietityttämään, kun hän sanoi, että olisin pitänyt tieteen vastaisen puheen täällä hetkeä aikaisemmin, ja mitä sanoja hän nyt käyttikään. Omasta mielestäni en kyllä puhunut millään lailla muunneltua totuutta tai näin, vaan olin poikkeuksellisesti jopa tarkistanut niitä lukemia, mitä siinä kerroin ja muuta, ja en huomannut, että siinä olisi mitään tieteen vastaista. Nyt lähinnä tässä kysyisinkin sitä, mikä tuossa askeleisessa, aiemmassa puheenvuorossani oli tieteen vastaista.

Sitten täällä on myös puhuttu paljon siitä, kuinka nykyhallitus on kauhean erimielinen tästä asiasta. Joo, varmaan onkin erilaisia painotuksia hallituspuolueiden välillä, mutta huomautan tässä yhteydessä, kun täällä nyt vihreitä vielä kaksin kappalein on paikalla, että kun viime kaudella istuin tuossa, missä nyt istuu varapuhemies Filatov, niin muutamankin kerran kyllä siinä kuuntelin, kuinka silloiset hallituspuolueet keskusta ja vihreät — ihan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

vierekkäin vielä silloin istuivat, niin kuin nytkin istuisivat, jos täällä yhtään keskustailaista olisi — väittelivät ihan näistä samoista asioista, aivan samoista ilmasto- ja metsä-, hiiliasioista keskusta ja vihreät väittelivät silloin, ja mielestäni paljon rankemmin sanankääntein kuin mitä nykyinen hallitus täällä nyt kohtuullisen maltillisestikin taittaa sananpeistä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen.

19.21 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Vastauksena edustaja Eerolalle, kun kysytte, mikä puheenvuorossanne oli tulkittavissa tieteen ja tutkimuksen vastaiseksi, niin tiivistin sen tähän näin, että puheenvuorossanne kiistitte käytännössä oman tulkintanne mukaan ihmislähtöisen hiilidioksidipäästöjen vaikutuksen ilmaston lämpenemiseen. Se kyllä ainakin omaan korvaan särähti todella vahvasti, kun on hyvin laaja yksimielisyys tiedeyhteisöllä siitä, että näin on, että ihmisten aiheuttamat hiilidioksidipäästöt vaikuttavat [Juho Eerola pyytää vastauspuheenvuoro] ilmastoon ja muuttavat sitä sillä tavalla, että luonnon ja myöskin ihmisväestön on vaikea sopeutua tähän nopeuteen, jolla tämä muutos tapahtuu. Mutta tämä tässä ei ole tieteellinen väittely, ja varmaan kannattaa jokaisen näihin perehtyä. Ilmastopaneeli muun muassa on erittäin hyvä taho, jolta tulee paljon hyviä suosituksia päättäjille, ja tiedeyhteisöä on kyllä tärkeää kuunnella.

Otin vielä puheenvuoron, en nyt tarkoituksella pitkittäakseni tätä keskustelua, vaan koska mielestäni on erittäin tärkeätä, että tästä aiheesta puhutaan. Kun täällä esitettiin vieläkin tällainen ajatus siitä, että ilmastotoimet nostavat ihmisten arjen kustannuksia, niin vielä korostan, että hallitus on nyt nimenomaan itse luokitellut tekevänsä tällaisia ilmastotoimien perumisia, mutta nimenomaan aika moni näistä ilmastotoimien perumisista aiheuttaa juurikin ihmisten arjen kustannusten kasvua.

Nostan nyt esiin vaikka tämän joukkoliikenteen. Tulee semmoinen tunne, että hallitus ei välitä lainkaan niistä ihmisistä, jotka nimenomaan ovat valinneet tai haluaisivat valita sen, että arjessa haluaisivat käyttää joukkoliikennettä, koska se on kestävä tapa liikkua ja monella tapaa myöskin ikään kuin kotitalouden kustannusten kannalta parempi kuin se, että on pakko omistaa se henkilöauto, ja töihin ja harrastukseen ja muuhun liikkumiseen on sitten pakotettu käyttämään henkilöautoa. Tämä näkökulma hallitukselta tuntuu unohtuvan koko ajan. Kuitenkin olisi ollut järkevää toimia niin, että yhä useammalla ihmisellä olisi mahdollisuus henkilöautoilun sijaan valita se joukkoliikenne. Ja vielä tulee muistaa se, että meillä on aika paljon semmoista väestöä, jolle se henkilöautoilu ei joka tapauksessa ole vaihtoehto auton omistamisen kustannusten takia, tai vaikkapa alaikäiset, jotka eivät voi toki itsenäisesti henkilöautolla liikkua, tai sitten vaikka ikäihmiset, joiden ei esimerkiksi terveyssyistä ole sitten enää mahdollista autolla ajaa. Tämä on varsin iso karhunpalvelus ihmisille, jotka joukkoliikenteen varassa ovat, että joukkoliikenteen edellytyksiä on heikennetty.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola, vastauspuheenvuoro.

19.24 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Holopainen, tämänkin puheenvuoronne jälkeen olette edelleen tervetullut kanssani kimppakyytiin, kun lähdemme jonnekin vaalipiirimme tapaamiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

En kyllä mielestäni — voidaan katsoa sitten pöytäkirjoista, miten olen sanonut — kiistänyt ihmisen osuutta näihin ilmastopäästöihin, vaan lähinnä kyseenalaistin ihmisen osuuden suuruuden hiilidioksidin kokonaismäärässä ja etenkin kyseenalaistin sen, mikä on suomalaisten osuus tässä hiilidioksidin kokonaismäärässä. Sitä lähinnä kyseenalaistin. Sanoin kyllä, että ihmisen osuus on olemassa, mutta se ei ole kovinkaan suuri. Kun katsotaan ilmaston tuhansien vuosien sykliä, niin on ollut jopa suurempia muutoksia lämpötiloissa ilman, että polttomootoria on edes keksitty.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Garedew.

19.25 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Suomen tulisi nyt vihdoinkin ja viimein ymmärtää irtaantua Pariisin ilmastopöytäkirjasta, EU:n hiilineutraalisuustavoitteesta sekä Suomen vieläkin kireämmästä hiilineutraalisuustavoitteesta. Marinin hallituksen säätämä ilmastolaki tulisi ehdottomasti avata ja sen vuoden 2035 hiilineutraalisuustavoite kumota.

Pariisin ilmastopöytäkirjasta puolestaan on helppo irtaantua, jos vaan eduskunnan enemmistö tätä haluaa. Amerikassa Trump veti heti nykyisen virkakautensa ensimmäisenä päivänä Yhdysvallat pois Pariisin ilmastopöytäkirjasta. Näin kävi myös ensimmäisen virkakauden alussa 2017, mutta presidentti Joe Biden palautti Yhdysvallat takaisin sopimuksen piiriin, ja siksi Trump joutui tekemään sen uudelleen.

Ilmastopöytäkirja on siis juridisesti sitova kansainvälinen sopimus, jonka tavoitteena on ilmastomuutoksen hidastaminen. Suomi liittyi siihen vuonna 2016 osana EU:ta. EU:n hiilineutraalisuustavoitteesta on taas todella vaikea päästä eroon, jos emme pääse koko EU:sta eroon, mitä siis todellakin kannatan. EU:n tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2050, mutta nyt se on keksinyt asettaa älyttömiä lisävaatimuksia jo vuodelle 2040, jotta tähän alkuperäiseen tavoitteeseen päästäisiin.

No, minkä takia sitten näistä ilmastopöytäkirjoista pitäisi irtaantua? Koska ihmisen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt eivät vaikuta mitenkään mihinkään ilmaston lämpenemiseen. Ilmakehässä on 0,04 prosenttia hiilidioksidia. Ilmakehän hiilidioksidimäärästä 96 prosenttia syntyy aivan ilman ihmisen vaikutusta, luonnosta ja meristä, ja vain noin neljä prosenttia kaikesta tästä hiilidioksidista on ihmisten aiheuttamaa. No, jos joku nyt välttämättä — niin kuin täällä salissa — haluaa uskoa tähän utopiaan, että ihmisen aiheuttama hiilidioksidi vaikuttaisi ilmaston lämpenemiseen, niin olisi hyvä edes ymmärtää se, että Suomen päästöt ovat niin minimaalisen vähäiset, että niillä ei nyt ainakaan ole mitään merkitystä, koska ilmasto on globaali. Suomen päästöt ovat 0,1 prosenttia koko maailman päästöistä, siis yksi tuhannesosa.

Otetaan sitten puheeksi myös hiilidioksidi. Hiilidioksidi on välttämätön kaasu, joka mahdollistaa elämää, ei tuhoa sitä. Mikään empiirinen koe ei ole pystynyt todistamaan, että hiilidioksidin määrän lisääntyminen maapallolla vaikuttaisi ilmastomuutokseen. Vähintään 1 350 — siis 1 350 — vertaisarvioitua tutkimusta on skeptisiä sen suhteen, mikä on ihmisen rooli ilmastomuutoksessa. Se on aika iso määrä.

Kuten vihreät täällä salissa, kansainvälinen ilmastopaneeli ja media antavat ymmärtää, että tästä hiilineutraalisuudesta ja ilmastomuutoksesta vallitsi yksimielisyys, kun tosiasiasa tieteellinen kenttä ei todellakaan ole yksimielinen. Amerikka on nämä tosiasiat ymmärtänyt eikä lähde tähän ideologiaan mukaan. On todella hienoa, että Amerikan ympäristönsuojeluvirasto EPA tulee todennäköisesti antamaan tieteellisen linjauksen siitä, että kasvihuonepäästöt eivät uhkaa — siis eivät uhkaa — kansanterveyttä tai ympäristöä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

Arvoisa puhemies! Ilmasto muuttuu ja tulee aina muuttumaan. Ihmisen aiheuttamilla hiilidioksidipäästöillä ei ole yhtään mitään merkitystä mihinkään globaaleihin ilmastonmuutoksiin. Kaikki hiilineutraalisuuteen pyrkiminen varsinkin täällä pohjoisessa Suomessa, jossa on pitkät etäisyydet, kylmät talvet ja ankeat olot, on täysin pätkähullua ihmisen kiusaamista ja todellakin hyödytöntä, jos sillä nyt joku ajattelee pelastaa koko globaalin ilmaston. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen.

19.30 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Tässä menee melkein sanattomaksi. Edustaja Eerola muisteli, että viime kaudellakin käytiin paljon keskustelua ja hallituksen sisälläkin oli eri näkemyksiä ainakin tiettyihin toimenpiteisiin, mitä liittyy ilmastonmuutokseen. Mutta nythän tilanne on se, että täällä ei ole siis ketään muita hallituspuolueiden edustajia edes kuuntelemassa näitä tarinoita, mitä äsken saimme kuulla, ja pidän sitä kyllä aika ymmärrettävänä, jos pitää ihan perusasioista aina lähteä keskustelemaan.

Tosiaan minusta meidän pitäisi nähdä se, että meidän tehdään tätä ilmastonmuutoksen torjuntatyötä meitä itseämme varten, meidän lapsiamme varten, meidän lapsenlapsiamme varten ja tulevia sukupolvia varten. Nimenomaan täällä pohjoisessa, jossa ilmasto kuumeenee nopeammin kuin maapallolla keskimäärin, on tärkeätä, että me ollaan mukana, ja totta kai on tärkeätä, että me toimitaan kansainvälisesti. Sen takia tietysti on tärkeätä, että me ollaan osana EU:ta tekemässä ilmastotyötä, ja sen takia meidän pitää kaikkien huolehtia siitä, että me itse saavutamme nämä EU:n ilmastotavoitteet, jotta kaikki muutkin EU-maat saavuttavat ne. EU tietysti isona toimijana globaalisti voi edesauttaa ilmastotyötä ja onkin ollut tässä ihan hyvänä ajurina.

Vaikka nyt Yhdysvallat on vetäytymässä Pariisin ilmastopöytäkirjasta, niin on hyvä muistaa, että kyllähän Yhdysvalloissa paljon tapahtuu. Siellä osavaltiot toimivat, yritykset toimivat, kaupungit toimivat. Ja miksikö? No siksi, koska ne näkevät, että se on viisasta bisnestä myös.

Me tulevaisuusvaliokunnan kanssa vierailimme Teksasissa, ja Teksasissa nämä yritykset kertoivat, että nimenomaan tuulivoima ja aurinkovoima ovat niin hyvää bisnestä, että heidän kannattaa sitä tehdä. Eivät he kaikki olleet niin kiinnostuneita siitä, miten se vaikuttaa ilmastoon, mutta he tiesivät, että sitä puhdasta energiaa tarvitaan ja se on hyvää bisnestä, ja asiat etenivät sitä kautta. Niin kuin äsken tuossa totesin, niin kyllähän meidänkin vientiyritykset tämän ymmärtävät. Sen takiahan meillä itse asiassa EK on ollut kaikkein vahvimmin ajamassa sitä, että meillä on kunnianhimoiset ilmastotavoitteet, meillä on kunnianhimoiset päästövähennystavoitteet, ja heillä on tosi iso huoli siitä, jos nyt Suomi on tämmöisistä lipsumassa eikä ole tekemässä sitä ilmastotyötä, koska tämä on ollut äärimmäisen tärkeä ja merkittävä meille myös globaalisti ja kansainvälisesti. Meillä esimerkiksi on nyt paljon kiinnostusta erilaisilla vihreillä investoinneilla sijoittua Suomeen, ja se on sen ansiosta, että meillä on ollut määrätietoinen, johdonmukainen ilmastopolitiikka — siitä on syytä pitää kiinni — ja myös sen ansiosta, että me ollaan jo päästy eroon fossiilisesta energiasta hyvin pitkälle. Tämä on ollut myös se syy, miksi meillä esimerkiksi sähkö on suomalaisille paljon, paljon edullisempaa kuin Euroopassa, ja se houkuttelee tänne myös niitä investoijia.

Kyllä näillä ilmastotoimilla on myös talouden näkökulmasta [Puhemies koputtaa] paljon mahdollisuuksia, me voidaan tehdä bisnestä, mutta se jo näkyy niissä meidän arjen kus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 77/2025 vp

tannuksissa, että meidän kotitalouksien sähkö on pysynyt alemmalla tasolla myös silloin energiakriisin aikana.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan, jolle liikenne- ja viestintävaliokunta, maa- ja metsätalousvaliokunta ja talousvaliokunta voivat antaa lausunnon viimeistään 3.10.2025.